

НАША ДУМКА

Орган суспільної критики

Рік II.

Мюнхен, травень 1948

Ч. 9 (10)

З нагоди Великодніх Свят вітаємо всіх наших співробітників, передплатників, читачів і прихильників: ХРИСТОС ВОСКРЕС! Редакція „Нашої Думки“

Завершення консолідації чи деконсолідація?

Здається, що ніде, в жадного народу не говориться, не пишеться та не витрачається часу, енергії, а навіть коштів, на „консолідацію“, стільки, скільки в нас українців. А рівночасно з тим, хоч і в інших народів бачимо розбиття, то все ж таки здається, що такого розбиття, як у нас українців, нема в жадного народу. Не будемо над тим розбиттям і внутрішньою боротьбою, включно до фізичного терору, зупинятися, бо вона кожному з нас відома. До того розбиття й боротьби прийшов, ненадійно, найновіший „подарок“, а саме „західняки“ і „східняки“. І всі вони на всіх „перехрестях“ горляють, що працюють лише для „Неньки України“ від Тиси по Каспій і від Прип'яті по Чорне море. Всі при кожній нагоді урочисто закликають до „єдності“, бо ж „в єдності сила“. Всі вони горляють про консолідацію і „консолідується“, а рівночасно з тим, усі разом і кожний окремо, на переміну, лише чекають на те, коли його противника „шляг графить“, щоб самому остати на „полі бою“. А щоб це приспішити, то не перебирають у засобах включно до інсинуацій, провокацій і т. п. штубаций, не згадуючи вже про фізичний терор, про який уже остогидло слухати й читати, а тим більше писати. Можна собі лише уявити який завзятий спір йде, там у „засвітах“, між Пантелеймоном Кулішем і Шевченком, і як Куліш дорікає Шевченкові, що „оспівав ти на лихо Україні гайдамаччину, тепер і маєш її на еміграції, а говорив я Тобі, що царця Катерина II...“ і т. д.

А все ж таки, якби там не дорікав Куліш Шевченкові, то все ж таки Шевченко буде прав, коли відповідь, що оспівав він гайдамаччину, як боротьбу українського народу з його ворогами — окупантами, а не, як його сьогодні дехто дуже поверховно інтерпретує, щоб в Україні „лихо танцювало“. Для України, чи українців Шевченко закликав „обніміте ж, брати мої, найменшого брата, нехай мати усміхнеться, заплакана (й нині страждуюча) Мати — Україна“, „молю вас, благаю!“ Для внутрішнього життя України Шевченко гайдамаччини не хотів. Він її ненавидів усіма фібрами своєї душі і тому закликав „гуртуйтеся, братайтеся“.

І тепер ми життєм маємо доказати хто прав — Куліш, чи Шевченко!

Як уже сказано, в нас дуже багато пишеться, а ще більше говориться і витрачається часу й енергії на консолідаційну акцію. Правду кажучи, консолідаційні заходи в нас тривають повних двадцять літ „з гаком“. Справді в двадцятих і тридцятих роках це були лише спроби „консолідації“. Але були. Навіть плянувалося, в тридцятих роках, консолідаційний конгрес. Але нічого з того не вийшло, так само як не вийшло з того нічого в двадцятих роках. Це засвіжа була в пам'яті і житті фальшива інтерпретація Шевченкового, „щоб лихо танцюва-

ло“. І кожний собі окремо „танцював“. І так ми поодинокі — групово „дотанцювалися“ до сорокових років, накоївши впродовж того „танцювання“ немало лиха. Але прийшов сороковий рік, а затим і початки сорокових років, коли то вже не було куди розганятися „танцювати“, а треба було, хоч не-хоч „тупцювати“ на одному місці. І ось тут, у тому „тупцюванні“ збиті в купу, на одному місці, всі разом (відомі всім часи!), треба було подумати над тим, якби то так, та порозумітися і „скоординувати“ чи „сконсолідувати“ всі „парі“, якщо вже не до „танцювання“, то бодай, тимчасово, до „тупцювання“ в один „такт“, щоб згодом, коли прийде на те пора, виступити в „танець“ уже, як то є в „кадрилі“, всім „парам“, організовано під проводом спільного всім „парам“ „аранжера“. І ось так зродилася ідея консолідації. Зродилася вона як життєва вимога, нової життєвої дійсності, в якій не стало зовнішніх ворогів, ані внутрішніх практично-політичних противоріч, які обумовляли до того часу зовнішню і внутрішню боротьбу і які всім відомі. Дійсність усім znana: один окупант — одна політика — один фронт усіх сил. Для нас тут не важне те перший усвідомив собі цю дійсність і цю вимогу, та хто дав ініціативу консолідації всіх творчих сил. Хоч ініціативу треба шанувати і не дати іншим „вбиратися“ в неї, як у павинне пір'я, бо скоріше чи пізніше, правда вийде на верх, „пір'я“ „обскубають“ і виявляється, що то не „пава“, лише звичайна сорока, яка неоправдано, по всіх плотах „скрегоче“. Це є питання етики.

Але, як кажемо, це для нас тут неважне, так само як неважне є й те, які етапи проходила ця консолідаційна акція. Для нас тут, на сьогодні, важливе є те, що влітку 1946 року, ми довідалися, що консолідаційна акція увінчалася успіхом і що створено Координаційний Український Комітет, до якого ввійшли всі (вісім) українські політичні партії, організації, чи групи, за винятком одної, т. є. ОУН Степана Бандери, яка самовільно залишилася в „блискучому відокремленні“.

Прикро було читати, що не всі дев'ять, а лише вісім партій договорилися. Але сам факт, що вісім партій, між якими є соціалісти, націоналісти, демократи і монархісти — гетьманці, все ж таки акції договорилися і створили спільний політичний осередок (КУК) було і є величезним досягненням, так моральним як і реальним. Український народ прийняв це з одушевленням і ентузіазмом, а зовнішній світ побачив, що українці, коли треба, зміють стати всі єдиним фронтом.

Згодом українська суспільність довідалася дещо про діяльність КУК-у. Справді дуже мало, але все ж таки, про участь у міжнародній протибольшевицькій акції повнолітніх народів; про участь

в Українській Панамериканській Конференції, яка є зав'язком українського світового об'єднання і т. д. Так само ніхто не може заперечити, що КУК причинився до замирення на суспільно-громадському відтинку, чи то на студентському, злиттям двох Цесусів, чи, і то головне, на відтинкові ЦШУЕ, чого доказом був з'їзд у Ділінгені.

Хоч можна вимагати більше праці від КУК-у усе ж таки й це вистачає, щоб оправдати існування КУК-у і його позитивний, моральний і реальний вплив на наше суспільне життя тут на еміграції, а навіть на рідних землях, де про його існування вже відомо.

Пригадуємо собі так само, з декларації, проголошеної в одному з перших комунікатів КУК-у, що КУК не є завершенням консолідації, а що це є лише один з етапів консолідації, а черговим етапом консолідації і її завершенням мало б бути створення спільного державного центру.

Від кількох місяців до українського громадянства доходять слухи, що така акція створення спільного державного центру ведеться, в якій беруть участь усі партії об'єднані в КУК-у, а навіть є вигляди, що вдасться до неї притягнути й т. зв. бандерівців, які досі є в „блискучому відокремленні”. Українське суспільство з нетерпеливістю очікує закінчення цієї акції, не сумніваючися в її позитивний вислід.

Але, на превеликий жаль, замість позитивного вислуду, українське суспільство довідується, що не лише „бандерівці” не беруть участі в завершенні консолідаційної акції і створенні спільного державного центру, але й гетьманці чи Союз Гетьманців-Державників відмовився від участі в тій акції. Ба, що більше, в слід за тими вістками, в газеті „Неділя”, ч. 119 з дня 11 квітня 1948 р. появилось „повідомлення”, яке поза тим, що потверджує те, що „бандерівці” і „гетьманці” не беруть участі в створенні Національної Ради, рівночасно „повідомляє”, що й „мельниківці” в „останній час” це створення „торпедують”.

Чомуся не хочеться в те все вірити. А якщо те все відповідає і правді, то що тоді? Тоді, читаємо в тому самому „повідомленні” в „Неділі”, „на випадок, коли б всі ті три групи об'єднались у спільну опозицію, (то) в Національній Раді залишаться (ті) демократичні партії”. Якто так? „Куківці” — „мельниківці” і „гетьманці” в „спільній опозиції” з „блискучим відокремленням” — „бандерівцями” проти „куківців” „демократів”?! Якщо так, то в такому випадку, як це погодити з декларацією КУК-у з 1946 р., яку підписали „мельниківці”, „гетьманці”, „демократи” і „соціалісти”, в якій сказано, що змагають до наступного етапу створення спільного державно-політичного центру? Зірвання умови-декларації? В такому випадку, що станеться з КУК-ом? Чи КУК так само ліквідується? А якщо так, а логічно так, то в такому разі замість завершення консолідації, маємо деконсолідацію! Бо ж не можна назвати і вважати завершенням консолідації реорганізацію державного центру, а в тому й створення „Національної Ради”, в які мали б входити лише „демократичні партії”. Бо такий „державний центр” зложений лише з демократів і соціалістів, тепер існує. І тому, власне, стало вимогою сучасної дійсності і майбутніх важливих і важких подій той „державний центр” реорганізувати і створити спільний державний центр. Спільний, в який по можливості входили б всі українські, сьогодні діючі, самостійницькі, політичні партії чи організації. І в тому й узмістовлюється консолідація! Якщо той „державний центр” мав би бути „реорганізований” лише тим, що створилося б „Національну Раду”, до якої мали б увійти лише „демократичні партії”, а поза нею остали б націоналісти і монархісти-гетьманці, які мали б творити „спільну опозицію”

поза „Національною Радою”, то це є безумовно розбиття чи ліквідація КУК-у, а тим самим не завершення консолідації, лише розбиття консолідації, чи деконсолідація!

Які причини цього погубного розбиття?!

Хто понесе відповідальність за розбиття КУК-у і консолідації, досягнутої такими великими зусиллями і трудами?!

І тому вирінає питання доцільності реорганізації державного центру і створення Національної Ради, якщо воно має спричинити розбиття існуючої вже в КУК-у консолідації?

Чи не краще, покищо, припинити реорганізацію державного центру і створення Національної Ради, а обмежитися до Координаційного Українського Комітету і тут усім сконсолідованим співпрацювати і вести українські так внутрішні як зовнішні справи аж до того часу, коли в спільній і творчій співпраці всіх на взаємному довір'ї на зріє можливість, як сказано в декларації, створення спільного державно-політичного центру.

Розбивати вже досягнуто в КУК-у консолідацію було б непростим прогріхом, за це розбиття мусів би відповідати той, хто його спричинить. Перед цим треба остерегти поки ще час!

Останньо дійшов до нас Комунікат Всеукраїнської Національної Ради, з якого, м. ін. довідуємося, що ВУНРада є „єдиний повновласний представник усього українського народу на терені Соборної України, покликана заступати й вести національно-державну справу Українського Народу в усіх ділянках його життя”.

Ми покищо здержуємося від коментарів. Але якщо ми правильно розуміємо комунікат, то ВУНРада не виступає ще покищо як окремий „державний центр”, лише заявляє, що вона „змушена” буде це зробити, якщо не буде досягнена консолідація всіх сил. А тому звертається до українського громадянства, щоб воно „доклало всіх своїх зусиль і вплинуло на кого слід, щоб консолідаційна акція була завершена позитивно створенням спільного центру”.

Ми вповні погоджуємося з закликм ВУНРади і її ініціативою в напрямі впливання на консолідаційну акцію, чи консолідацію.

Українське громадянство повинно й мусить найти форму й засіб впливу на консолідаційну акцію і її позитивне завершення. Справа консолідації всіх творчих сил народу не є лише справою політичних партій, так само як у політичних партіях, чи організаціях не зорганізовані ще всі творчі сили народу, які несуть і в майбутньому нести будуть тягар і відповідальність визвольних змагань за державу і державне будівництво.

Подавляюча більшість громадян знаходиться сьогодні, з тих чи інших мотивів, поза політичними партіями, але тим не менше працює по різних інституціях, чи установах, чи по культурних, чи наукових, чи господарських, для того ж українського народу. І тим громадянам не може й не сміє бути байдуже, що діється на відтинку політичному, бо ж вони є частиною політичної еміграції, і залежить їм на тому, щоб на відтинку політичному було все в порядку. Українське громадянство не сміє бути предметом міжгрупової розгри. І тому справа консолідації не може й не сміє бути байдужа тим громадянам. Вони мусять допомогти політичним партіям довести цю консолідацію до успішного кінця. Політичні партії, деколи, в своїх партійно-групових амбіціях можуть не добачати своїх власних помилок, які негативно впливають на завершення консолідації. Ці помилки може краще спостерегти не партійним громадянином і, звер-

нувши увагу на них, може тим успішніше вплинути на невтралізацію партійно-групових амбіцій і тим способом спричинитися до завершення консолідації і створення спільного політично-державного центру.

Тому ще раз повторюємо, позапартійне, працююче в суспільно-громадському житті громадянство

повинно включитися в консолідаційну акцію, мати в неї вгляд і вплив на неї. І цим способом запобігти деконсолідації, а спричинитися до завершення консолідації.

Б'ємо в дзвін тривоги!

Консолідація в небезпеці!

ПОЛІТИЧНИЙ ЕМІГРАНТ

О. Августин Волошин як педагог і вчитель

По закінченні педагогічних студій у Будапешті був о. А. Волошин іменованим професором математики й фізики в учительській семінарії в Ужгороді. Урядово школа називалася „Греко-католицька Півчо-учительська Семінарія” і була школою приватною з правом публічності, утримувана коштами Мукачівської гр.-кат. Епархії з осідком в Ужгороді. Завданням її було виховувати й підготовляти молодих учителів для народніх шкіл, які заразом були в гр.-кат. церквах дяками.

В той час закарпатські українці взагалі не мали своїх українських державних шкіл. Всі державні школи, починаючи від народніх, через горожанські школи й торговельні аж до середніх, якими на Закарпатті були тільки гімназії, були чисто мадярські з мадярською навчальною мовою і мадярським національно-державницьким духом. Закарпатські українці мали тільки свої приватні школи, з правом прилюдности. Були то в першій черзі народні школи, які знаходилися в кожному селі Закарпаття, це були гр.-кат. церква і парохії, кілька горожанських шкіл у містах, три учительські семінарії — дві в Ужгороді (хлоп'яча і жіноча), а одна в Пряшові і дві духовні семінарії там же, яких завданням було підготовляти кадри молодих гр.-кат. священників. Ці всі школи утримувала українська гр.-кат. церква, без найменшої підтримки з боку мадярської держави, яка навпаки, де тільки могла, руйнувала й ліквідувала ці одинокі українські народні бази.

У всіх цих гр.-кат. школах училося в той час церковно-слов'янською мовою з домішкою української народньої мови. Українська народня мова переважала в тих школах, де були учителями більш свідомі одиниці. Також багато залежало від шкільних підручників, якою мовою були написані. Це дуже добре зрозумів молодий проф. Августин Волошин. І вже, як 25-літній написав і видав у 1899 році „Граматику руської мови” для народніх шкіл. За нею слідували дальші шкільні підручники, як „Азбука” (Буквар), „Читанки” та нові видання граматики. Але найважливішою його працею з тих часів є граматика української мови, видана по-мадярськи в 1907 р. Ця граматика була вже граматикою чистої, живої, української народньої мови і від неї можна зачати добу українського шкільного відродження в Карпатській Україні. Ця граматика відограла дуже велику ролю, бо тоді більшість української закарпатської інтелігенції, передусім державні урядовці й велика частина духовенства, яка була мадяризована й поняття не мала про народню українську мову.

В 1917 р. був А. Волошин іменованим директором Учительської Семінарії в Ужгороді. На цьому важному пості остався аж до 1938 р., коли став прем'єром влади Карпатської України й міністром шкільництва та злучив усі учительські семінарії в одну коєдукаційну українську державну Учительську Семінарію в Севлюші, на чолі якої іменував директором проф. о. Василя Ларя, що перед тим був директором гр.-кат. Жіночої Учительської Семінарії в Ужгороді. Ужгородська Учительська Семінарія під проводом Волошина виховала цілий ряд не тільки добрих учителів і народніх педагогів, але також громадських діячів, як Юліян Ревай, Юлій

Боршош-Кум'ятовський, Федір Могиш-Босвір, Олександр Маркуш, Петро Світлик, Федір Повхан та багато інших.

Крім визначної політичної чинности під час перевороту й по перевороті, А. Волошин завзято працює і продовжує свою учительську і педагогічну діяльність. Видає дальші підручники, як у р. 1923 „Фізику і Хемію” для горожанських шкіл, відтак „Аритметику” для народніх шкіл. В 1936 р. видає в Ужгороді підручники для учительських семінарій: Педагогіку, Дидактику, Психологію, Методику та інші шкільні підручники.

Вже в 1923 р. організує закарпатських учителів в „Учительське Товариство Підкарпатської Русі”, яке відтак попало до рук москофілів, що в перших початках Карпатської України мали подавляючу більшість. Це змусило А. Волошина з нього виступити ще з 68 іншими учителями та заложити чисто українське товариство, яким і сталася „Учительська Громада” в Ужгороді, якої членство рекрутувалося переважно з абсольтентів Волошинової Учительської Семінарії. „Учительська Громада” під проводом Волошина, а пізніше під проводом директора Торговельної Академії в Мукачові Августина Штефана, розвиває широко закросну культурно-національну й виховно-освідомляючу працю, за кілька років вчетверо перевищає своїм числом членів згадане вище москофільське „Учительське Товарищество” і стається непереможною баштою української думки на Закарпатті.

Волошин був також організатором Українського Етнографічного Товариства, що мало свій музей в Мукачові. Також організував Українське Педагогічне Товариство в Ужгороді, якого завданням було видавати добрі шкільні підручники і заосмотрювати закарпатські українські школи відповідним приладдям, радіоапаратами тощо.

По окупації Карпатської України мадярами, прибув Августин Волошин в місяці квітні 1939 р. до Праги, де був обраний професором педагогіки на філософічному факультеті Українського Вільного Університету. В 1941 році був вибраний деканом філософічного факультету, а пізніше був також проректором цього університету.

На цім новім пості проф. др. Волошин не обмежує свою працю тільки на виклади і педагогічні семінарії для слухачів університету, але він береться до писання відповідних високошкільних підручників з педагогії. І так у „Педагогічній Віблотеці” Українського Видавництва „Пробосм” у Празі виходять у 1943 р. дві його праці: „Педагогічна методологія” і „Педагогічна дидактика”. Крім того знаходилася в друку його велика праця в двох томах „Педагогічна Хрестоматія”. До друку приготовлені були його переклади на українську мову писань св. Августина та кілька інших педагогічних підручників. Але в січні 1944 р. автор цих рядків був арештований гестапом у Празі, а видавництво „Пробосм” розграбовано. Цим самим гестапо припечатало й долю Волошинових педагогічних підручників і книжок, які без сумніву відограли б були дуже велику ролю на полі української педагогіки.

В Українськім Університеті в Празі продовжував проф. др. Августин Волошин свою визначну і

плідну педагогічну діяльність до травня 1945 року, коли його арештувало НКВД і вивезено на Схід, до СССР.

Шкоду заподіяну і нанесену цим українському народові ніхто не є в силі віддати її великість, бо

в особі проф. д-ра Августина Волошина втратила Україна великого педагога й учителя й одного з найбільших своїх синів. 17. березня ц. р. дожився б він своїх 74 уродин.

Др. Степан Росоха

HUMANITAS ROMANA

Розвій духовости кожного цивілізованого народу мусить бути зумовлений і історизмом. Не через те, що в ній висихають поволі творчі ключі, але через те, що тільки в цей спосіб можна переводити оцінку й контролю культурних вартостей, щоб вони не вироджувались і розвивалися органічно, як безперервні ланки того самого ланцюга; щоб у ній заіснував той самий клімат; щоб залишалися вічно живучі ті самі поняття й образи.

Цей історизм має особливе значення в переломові хвилини, коли грозить зворот із роздоріжжя на бездоріжжя. В такий час ставить він довго випробовувані семафори, що вказують напрям — тудою ідіть, щоб могли ви залишитись такими, якими були ваші дужі предки: На пограничі двох світів — того, що був, і того, що грозить своїм приходом — відбувається розторощування всіх заіснотваних вартостей і тимто історизм допомагає слабшим духам не сприймати отрути, яка ж навіть у найздоровішому організмі й при звичайних умовах мусіла б викликати у них злосліві, ба, навіть потворні нарості. Носієм отрути стає притаманний світогляд, за яким предки стають нагло варварами без культури, хоч на ділі бракує їм найвище може лише політури, якою висмарували себе до блискучости новітні апостоли, оті знікчемнілі нащадки, що в порівнянні з ними є штубаками з початкової шкільки.

Найбільша небезпека з боку цих штубаків-пророків лежить у зфальшовуванні. Щоб осягнути свою мету, вони підмінюють при висовуванні нових цілей старі поняття, надаючи їм свій питомений зміст. До таких зфальшованих понять належить сьогодні понад усякий сумнів і гуманізм. Не може дивувати нікого, що має він побіч інших атрибутів навіть прикметник — комуністичний. З прикметником суспільний вступають у нас соціалісти, з трагічним — недоумки письменники. Чи не кожний мислевий напрям зголошує свій власний гуманізм, щоб пізніше залишити його й оформлювати ціле людство на відмінний образ. Гуманізм став модним поняттям, бо Європа в наслідок розкриття гітлерівських звірств раптом спостерегла, що й у ній самій криються ті самі первні дикунства, що і в інших країнах, що тим часом спокійно проходжуються недолюдки, які завтра поповнюватимуть ті самі злочини.

Такі епітети, як „трагічний“, „комуністичний“, „суспільний“ ясно показують, що гуманізм у цьому розумінні не виповнює своєї ролі. Це є та сама фраза, якою успокоювали себе ті самі люди, як до них доходили зза залізної куртини стогони мільйонів, що конали з штучно викликаного голоду, віщі пророцва поетів з катівень і так вимовна мовчазність науковців. Ще більше! В той самий час висловився цинічно один з європейських прем'єрів, що він не бачить нічого особливого в піддержуванні всіх дипломатичних, політичних і торговельних взаємин з цією злочинною бандою, бо ж у звичаю його уряду є торгувати навіть з чорношкурими людилами.

Загрозливість власної безпеки не надасть поняттю свіжости і живучости при такій душевній задусі, воно залишиться солодкавим, анемічним і розпливчастим, як і весь той інтернаціоналізм, чи навіть наднаціональність, на які покликаються.

Теж при таких гуманізмі губиться зовсім людина, вона не має свого „я“, стає чимсь серед колективу, а маса затирає їй обличчя і замінює її в пересічний анонім. Власне в такій масі, в такім фікційнім усі найлегше виквітують витеоритизовані засади — *pereat mundus, fiat principium*, серед усіх викльовуються пророки, що доходять до заперечення навіть примітивно людського, архилюдського.

— Ні, людина не є зредукованим абстрактом, що знаходить своє узасаднення у другому голому понятті — людстві, але визначеною, обмеженою і при цім повною конкретністю, що знаходить своє завершення в конкретній і ієрархічно збудованій формі — своїй нації, наставленій історичним буттям до виконання своєї ролі в таїнственній щодо майбутности теперішности.

З такими притаманностями був гуманізм на своєму заранні, таким повинен він і залишитися, будучи чужим інтернаціоналізмам і наднаціональностям.

Поняття гуманізму постало в добу пізньої римської республіки, коли гелленський ідеал калокататі почав покривати суворі обриси староримського вояка, які не вдоволяли серед нових життєвих умов. Починає захоплювати гелленська гармонія — краса тіла в злуці з шляхетністю духа. Круг римської національної культури доходить до гордого самопізнання і протиставляється тим усім, до яких можна прикласти слова Цезара, бо вони а *cultura provinciae nostrae longissime absunt* (найдалі віддалені від культури нашої провінції). Його висловом стає закон римського правопорядку, а носіями не вояки-завойовники, але мужі, від яких вимагає такий Цицерон

достойности в выступі, сором'язности, стійкости в суйку з риком розбещеної юрби, великодушности...

Так формується ідеал гуманної людини — римського громадянина і в ніякому випадку інтернаціоналіста, бо ж він знаходить мету в здійснюванні цього типу сперсоніфікованого добра, правди і краси в найближчому оточенні, не в фікційних усіх.

Такий національний ідеал римськости і так зрозумілий гуманізм повинен і мусить стати духовою власністю і нашої національної спільноти,

бо ж вийшли ми з круга гелленськости й римськости, будучи крім того лише окремою віткою того самого етногенетичного пня. Якщо ми при цьому зірвали б з національності, підтягли б самий корінь, що відживляє нас єдиними життєтворними соками — соками вітчизни.

Ця духовна власність має стати в нас остоею проти рикю юрби, злих інстинктів і ганебних навичок, які набуваємо. З цим ідеалом в душі маємо підходити до нас самих у всіх особистих і публічних справах, де наша поведінка є так часто злочинна, так скандальна, часом навіть дівтацька.

Губимо таїнственність наших призначень серед дрібничкової заїлости, яка зависає над нами прямо фатальністю: коли вирікаємося власних слів, запротокільованих при обмірковуванні державних справ — брак сором'язности; коли наші церковні достойники говорять про „український“ уряд, хоч це в дійсності тільки московські сатрапи і московські наймити, — брак достойности; коли відступа-

емо від моральних засад під напором юрби, підбехтуваної чужою агентурою, щоб не втратити хвилиної популярності — брак стійкості; коли їздиво тут, в Європі, і там, за океаном, та побороємо одні одних за принципи вчорашні, прогомонілі, ослаблюючи власні національні організації, ширючи доволу спустошення, не бачачи прихованих комуністів-москвофільів, як каже Шевченко, не воюючи проти щораз більшого збайдужіння до великих справ, з щораз більшим прив'язуванням до особистих, не розчавлюючи москвофілів білої маси, не усвідомлюючи темних „руснаків” — брак великодушності, тієї римської великодушності — *magnanimitas*, великої душі.

Гуманізм не є поняттям, яке вичитують всякі недоумки в нас і деінде й його „мертвопетлюють”. Це боротьба в душі, це гетівське — *sterbe und werde!* Від цієї внутрішньої боротьби залежить зовнішній порядок-правопорядок, бо з „мертвопетлювання” не зродився ще ніодин чин. *Magnanimitas* — ось поняття й образ мужа, що має стати семафором наших душ у приватних і публічних виступах серед національної спільноти. Через неї станемо справді гуманні, бо будемо

боротися з нашими спадщинними ворогами і змагатися з рідними братами — з ворогами за нашу правду й добро, з братами за красу.

РОСТИСЛАВ ЄНДИК

Духовість і провідна ідея України в історичнім аспекті

Неспірним є те, що українські національно-визвольні змагання нашої доби зродилися виключно на ґрунті національних вартостей попередньої історичної доби в їх обороні і з їх духових скарбів. Як колись державно-козацька доба зростала з коріння національно-державних ідей княжої доби так і наша доба зростає з тих же ідей козацької доби. На протязі цілої української історії провідна національна ідея була тією ж самою, тільки форми її державного втілення були різні. Тією ідеєю була ідея повної державної незалежності й соціальної справедливості, ідея, якою український нарід жив не тільки сам у собі, але й висував її назовні, як універсальну ідею, для народів усього світу (Конгрес поневолених народів у 1917 році в Києві). Так і в нашу добу ця ідея перемогла всі інші, чужинецького походження, ідеї й українська нація нав'язала свої змагання до національно-державних традицій свого великого минулого. Та це сталося спочатку скорше підсвідомо, як свідомо і щойно пізніше ми стали усвідомлювати собі історичні підстави наших змагань. І власне не так завдяки нашим державно-політичним концепціям, як завдяки національному інстинктові українського народу, що органічно не сприймав чужих ідей, ми спромоглися видати з себе стільки надлюдської сили, що не тільки змогли відновити Українську Самостійну Соборну Державу, витримати трирічну боротьбу за неї на декілька фронтів, але й крізь усі минулі тридцять років невпинно вести Великий Змаг за святу правду, волю, справедливість.

Прийшов найвищий час усвідомити нам шляхи історії, її рушійні ідеї та їх синтезу, бо ж ми, — „являємо собою і державно і творчими організованими зусиллями всіх нас творимо синтезу наших національно-державних змагань”. Усвідомлення цього приведе нас до правильної історичної оцінки наших сил, правильніших висновків і тривкіших державно-творчих чинів.

П. Куліш (в Історії возсоединенія Руси) пише: „Минуле зв'язане є сучасним органічно і нема нічого в сучасному, що не мало б свого кореня в минулому”. Томуто пізнання минулого допоможе нам знайти правдиве розуміння сучасності і вибрати правильні шляхи на майбутнє.

Минуле України коріниться в її духовості, в провідній ідеї і в геополітичному положенні. Героїчна українська духовість — що виростала на лицарських подвигах княжих і козацьких часів, а в нашій добі символом якої стали Крути, Базар, Карпатська Україна й дальший Великий Змаг через усі минулі 30 років аж до сьогодні — є головним формуючим чинником нашого національного характеру. На тлі цієї героїчної духовості виростав український самобутній суспільний індивідуалізм, що був побудником національно-державного ставання Української Нації. Цей суспільний індивідуалізм

глибоко закорінений у цілім українським народі — не тільки в степовім Лівобережжі й холодно-ярським Правобережжі, але й в чорноземній Волині, в Галичині і сріблосяїнім Закарпатті. „Доленько наша воля святая, кращої долі не треба” — це клич, що лунає по всій Україні. Саме він був тим животворним джерелом, з якого випливали повстанчі й революційні рухи. Власне з нього виростали — лицарськість у суперництві, релігійна й ідейна толерантність — основні прикмети українського характеру. Українська духовість, переходячи з епохи й витискуючи на ній свою печать, тягло формувала й гармонійно пов'язувала українську провідну ідею. Кличі національної свободи й соціальної справедливості все виростали з ідеалізації попередньої доби (клич „За вольності козацькі”, повстання на Київщині в 1855 році під назвою Київської Козаччини, Вільне Козацтво в 1917 р. тощо), з її ж духових скарбів випливав і той глибокий ідеалізм, що Котляревський втілює в словах: „Коли общее добро в упадку, забудь отца, забудь і матку, лети повинність ісповнять”. Загальне добро — добро свого народу — було в усі часи нашої історії найвищою цінністю. І цей ідеалізм просторами лунає, мчить із нами у вічність і величчю наставляє нашу душу, могутньо напружує нашу думку і твердо ставить нашу волю.

З великого духового горіння, з великого волевого здвигу й великої напруги української думки виростала українська провідна ідея, і тому тільки, як ми тепер бачимо, вона вже від самого свого початку мала в собі багато загально-людського того, що почало щойно пізніше нуртувати в головах найчільніших світових мислителів. І так українська духовна творчість ще з-перед століть, принесла з собою ідею національної й соціальної правди та ідею міжнародного солідаризму, згідно з якою основною клітиною міжнародного життя має бути національна спільнота, оформлена в самостійну державу. Українська духовна творчість завжди прагнула до синтезу цілого свого національного, соціального і релігійного життя в одній провідній ідеї. При чім Україна шукала синтезу ідей не тільки в себе самій, але й у зовнішнім світі, використовуючи своє геополітичне положення на грані двох світів — Заходу й Сходу. „Українці це єдині європейці в Азії” — каже Людвіг Бардзіні, італійський журналіст у своїй книзі „Каторга сатани”, яку він видав у 1935 р. після поїздки в азійську частину Росії. Україна намагалася знайти й велику синтезу ідей двох світів, що лежать на захід і схід від України, ту синтезу, що наблизила б до нас оновлення цілого світу. І це логічно випливало для України з того ж її геополітичного положення, бо ж і Україна на суходільній грані двох континентів старого світу історично є тим, чим є на морській грані цих двох континентів Англія, для якої

з того ж геополітичного положення, що й для України, і це ми сьогодні вже наглядно бачимо, така синтеза є найбільшим життєвим питанням. Бо ж час зробити висновки з того, що Азія йде своїм шляхом до здійснення своїх ідей, а Європа своїм до своїх, і що далі, то все більше вони стають менше політично залежні одна від одної. Україна в тисячолітнім суперництві на грані цих двох світів виробила правильну оцінку цих світів і в підсвідомості вже носить синтезу їх ідей, що оновить світ духово й перебудує його на засадах взаємного пошанування господарських і національних інтересів, незалежності й самостійності народів і відверне від нього грізну небезпеку духової і матеріальної катастрофи.

Івж. Ю. Артюшенко

Хто наш ворог?

В Аргентині в Буенос Айрес видається московський журнал „Сеятель” — орган „культурно-просвітительний”. Нам попалося під руки число 34 за квітень місяць 1947 року. Ціле число присвячене смерті „Нікалая Александровіча Рубакіна” — особи безперечно непересічної серед московської еміграції і приналежної до течії анархізму. На першій сторінці журналу зверху навіть є наведене речення нашого поета Тараса Шевченка: „Учіться, брати мої, думайте, читайте, і чужому научайтесь, і свого не цурайтесь”. Українці на еміграції, що перебувають в Західній Європі, побачивши першу сторінку журналу „Сеятель”, можуть подумати, що й справді це культурно-освітній орган, журнал хоча й московський, але репрезентує собою людей, що не мають ніяких зазіхань на зверхність над іншими поневоленими націями в тюрмі народів, що тепер звється ССРСР. Але, на превеликий жаль, воно не так є. Від крайнього правого напрямку монархічного до самого лівого, який репрезентується анархізмом, москаль завжди є справжнім сином своєї „матушки Москви”. Як ми вже зазначали, ціле число журналу „Сеятель” ч. 34 присвячене пам’яті померлого Рубакіна — анархіста, а вкінці журналу вміщена стаття під наголовком: „О делах в Европе”. З цієї статті власне ми й довідемося про напрямок цього журналу, а можливо й анархізму в московському трактуванні.

Переказуючи розмову з одною з емігранток, що очевидно попала до Аргентини, редакція згаданого вже журналу, натягаючи на себе мажорну московської об’єктивности, плете всяку брудну нісенітницю. Для ясности картини ми наведемо уступ з цієї нісенітничі. В цій редакційній статті читаємо: „Цікава її інформація про національне питання на Україні. Спочатку українську мову введено в них як офіційну й обов’язкову. Але дуже скоро це змінилось: російська мова запанувала скрізь, як єдина загальноприйнята. Самі українці почали соромитись української мови, як некультурної й „простонародної” — тепер прилюдно говорять тільки „по русккі”, щоб цим дати доказ своєї „образованості”. Моя співбесідниця по-українському говорила тільки зо своєю старою бабунею „которая плохо об’яснялась по русккі...” Все це, як бачите, об’єктивно, мовляв, наша хата з краю, ми тут ні причому, так нам переказувала якась баба з України, але читаємо далі: „За її оповіданнями взагалі отримується враження, що „українській сепаратизм — построение чисто політическое, искусственное, нікаких корней в самом населеніі України не імеющее”.

Оце ті відомості, які містить московський „культурно-просвітительний” журнал на своїх сторінках. Коли читаємо ці досить брудні рядки навіть не долBRE задекоровані, то приходиться на думку не анархізм, а анахронізм років так 1917 або 1919 — це славнозвісні часи „бравого аніки воїна” — Денікіна,

або на еміграції в Європі за наших уже часів в таборі Шляйсгайм, що біля станції Фельдмохінг, недалеко Мюнхену є такий допотопний теж „бравий” політик — чорносотенець — Чухнов. Цей горе-політик теж у подібний спосіб вирішує українське питання, як і „культурно-просвітительний” орган „Сеятель”. Між Денікіном, Чухновом і журналом „Сеятель” ніби формально є різниця, бо Денікін і Чухнов є представники московського монархізму, а журнал „Сеятель” є представник московського анархізму. Але на справді, як видно, між московським монархізмом і московським анархізмом нема різниці.

Московський монархізм, анархізм, большевизм, але один, другий і третій є московський і, власне кажучи, є одне і те ж саме, бо імперіялізм лежить в основі думок всіх московських партій, така природа московської нації. Томуто ми українці московську, або як вона зве себе тепер, — російську націю і ототожнюємо з большевизмом. Большевизм же на сьогодні є вияв всіх „чайній” московської нації. Принаймні ми до сьогодні ще не чули, щоб будь-яка московсько-політична течія на еміграції, від монархізму до анархізму включно, декларувала своє позитивне відношення до самостійного існування поневолених народів большевицькою Москвою, що тепер має назву ССРСР. Зустрічаємо писанину шляйсгаймського горе-політика Чухнова, яку можна прийняти за декларацію у відношенні до поневолених націй у тюрмі народів, як колишньої царської „Россії”, так і сталінської „Россії”. Ця декларація стоїть на позиції „не било, нет і не будет”. Коли ми прослідкуємо ці декларації всіх політичних угруповань московської еміграції аж до анархізму включно, то всі вони дотримуються Валуєвського — „не било, нет і не будет”. В кращому випадковій можна зустріти заяву такого змісту: „С одной стороны ми конечно за свободу всем націям порабоцанним большевиками, но з другой стороны опять же етот вапрос будет разрешон на Всеросійском Учредительном собраніі”. Одним чином „с одной стороны конечно, но с другой стороны опять же”.

Але нас це ні з одного боку ні з другого не обходить. Українці, а й інші поневолені Москвою нації своєю долею самі розпоряджатимуться і всяка писанина московських „культурно-просвітительних” журналів від крайно правого монархічного до крайно лівого-анархічного нас мало обходить. Але подібна писанина, як це є в московському органі анархізму, зайвий раз підкреслює нам, що ворог українсько-національної свободи є перш за все Москва і московський народ, а большевизм є один з проявів московського імперіялізму.

Микола Мальованець

За чіткість!

Торкаюся „рефлексій” п. Кошелівця, вміщених в „Українських Вістях”, № 28, 1948.

Мову продовжую за те, за що „не міг виправдати п. Кошелівець тієї внутрішньої неправди, яка опановує деяку частину старої еміграції...”; мова йде за те, чи дійсно „над старою еміграцією стоїть примара «санаторійної зони»; чи дійсно Хвильовий, зриваючи маску з «санаторійної зони» ССРСР, одночасно влучає і в отруєних її міязмами на еміграції; чи дійсно дехто з старших емігрантів в тисячу разів менше варті великого грішника Скрипника, якого такі «непомильні» на кожному кроці опльовують”? І коли п. Кошелівець каже: «В результаті ми й досі не можемо скласти ясного уявлення про недавню минулу й живу ще в наших поколіннях добу», — то я хочу частково внести ясність у те неясне уявлення.

Почну від Скрипника. Як маємо дивитися на цього трагічного діяча? Скрипника однією мірою

міряє п. Кошелівця, і зовсім іншою мірою, скажемо, я. І виміри наші не є однакові тому, що ми міряємо двох Скрипників. Коли я представляю собі, що Микола Скрипник у 1917 р., будучи юнаком, розпочав політично думати та вчитися, і при тій політичній науці дійшов за 3—5 років до очолювання комісаріату освіти в Україні та напружено вів „суцільну українізацію всієї системи освіти аж до Далекого Сходу включно”, — то для мене такий Скрипник залишиться тільки великим сином України. Таким, як бачу, є Скрипник і для п. Кошелівця. Але біда для нас обох у тому, що Скрипник у 1917 р. не був юнаком, а був закінченим політиком. Уже тоді той Скрипник знав, що таке московський інтернаціонально-комуністичний рух та що таке молодий український рух, зосереджений при Центральній Раді. Скрипник бував тоді в Києві не один раз; він приглядався до нашого національного руху. А як приглянувся, то в спілці з москалем Леніном створив у Харкові свій — „український” рух; і тим рухом, за допомогою Муравйова, „подолав” Київ. А вже пізніше Скрипник через „суцільну українізацію освіти” й „постріл у власне серце сказав світові про систему большевизму”. То ж, думаю, нема нічого дивного, як цього, другого, Скрипника дехто не вважає великим сином України, а приписує йому зрадливість. П. Кошелівця з цим не погоджується. Ну, що ж, почекаємо, аж скаже своє остаточне слово історія.

Відкається п. Кошелівця і питається, „чому деякі кола еміграції з такою самою настирливою впертістю намагаються відкинути Хвильового...”

І знову, перед нами два Хвильових: письменник і політик та борець за Україну. І Хвильовий, як борець за Україну, також, делікатно кажучи, зробив промах, і хвалити його за це ніяк не можна. Чому не можна? Бо така похвала, чого доброго, підбадьорювала б і майбутніх Хвильових до такої ж згубної для України боротьби.

За Хвильового в „Нашій Боротьбі” — орган УРДП № 3, 1947 читаємо таке: „Він був фанатичним комуністом, а один час навіть чекістом”. Далі там же: „В період найбільшого большевицького галасу на Україні про хвильовизм — Хвильовий був уже зв’язаний з троцькістами. Може навіть точно було б сказати, що від концепції троцькізму Хвильовий запозичив тільки свій погляд на советську революцію, а відтак і на українську справу... А оскільки сам Хвильовий і його група брали участь у ліквідації „буржуазної” УНР в ім’я, як виявилось, не соціалізму і рівності націй, а в ім’я нової буржуазности та ще й під „Єдиною неделімою”, то хвильовісти.. зарядились відруховою силою щодо Москви. Тут заговорило сумління подвійне: сумління комуністів і сумління українців”.

А коли так пишуть за Хвильового партійні товариші п. Кошелівця, то й Хвильового доводиться міряти двома мірами, і, як Скрипникові, давати подвійну оцінку.

І мені, здається, ніхто з старої еміграції не вимагає „від Хвильового, щоб він перебив усі вікна в Кремлі”. Ні, не в цьому діло. А діло ось у чому: від політичних провідників домагаємося чіткості у формулюванні своїх тез.

„Стара еміграція”, при всіх своїх „слабостях”, в єдиному є непохитна, а саме — з метою відірвання України від усякої Московщини, готова безоглядно „втяти полу” власного убрання. Якщо такою сьогодні є вся еміграція, то можемо спокійно готуватися до остаточного визволення. Але, на жаль, доводиться нагадувати, що в цьому відношенні не всі ми завжди є чіткі. Як, напр., дозволю послатися на статтю „1933 рік в Україні”, вміщену в згаданому вище числі „Українських Вістей”. Стаття назагал дуже добра, але висновок авторка зробила несподіваний. Він такий: „...єдиний правильний висновок для кожного чесного українця це

жорстока боротьба за повалення нелюдського ладу, бо в рамках большевизму не може бути мови про якусь відбудову нашого національного життя”.

І, здається, нема потреби доказувати, що такий висновок є не „єдиний”, а тільки половинчатий. Бо поваленням „нелюдського ладу” для України не закінчується ще визволення; до повного визволення потрібне цілковите визволення України від усяких московських „ладів”.

То ж у першу чергу має бути чіткість!

Олександр Наріжний

Плоди диверсійного насіння

Колись читав я та бачив на берлінській сцені англійську п’єсу: „Чи правильно поводиться Констанца?” Аналогічно до цього заголовкового запитання виринуло в мене на днях таке ж саме питання з ось якого приводу:

До двох гамбурзьких таборів для скитальців різних народностей (з перевагою балтійських) прибули недавно також українські скитальці, всього біля сотні, з чого дві третини в одному (Цоо), а одна третина в другому (Алстердорф) таборі.

Заходами кількох свідоміших та рухливіших з-поміж них влаштовано в обидвох таборах свято в честь Тараса Шевченка. Про це влаштовники повідомили й до співучасті запросили всіх тих українських скитальців в одному і другому таборах, а мене запрошено виголосити відповідну святочну доповідь.

Весь мій дотеперішній досвід свідчив і переконував, що пістична пошана свого всенационального генія-пророка України й українства, Тараса Шевченка, з боку кожного справжнього члена українського народу була тим спільним знаменником, який лежав й глибше і вище від усіх кордонних, регіональних, обрядових, світоглядних і політичних зрізничкувань серед усього соборного українства. Аджеж якраз і тому з-поміж усіх народів світу тільки одинокий український народ найбільшим своїм національним святом святкує його одинокого з-поміж усіх інших своїх поетів і героїв. Тимбільше що він, Тарас Шевченко, є не тільки спільним знаменником усіх справжніх українців, але й тим одиноким спільним вогнищем-фокусом, промінювання якого досягає й пронизує всіх членів соборного українства разом і поодиноким, де б вони не перебували. І навпаки. Промінювання як чуттєві так і розумові кожного справжнього українця з найрізноманітніших напрямів схрещується в тому вогнищі-фокусі. Ось чому і сам Тарас Шевченко і святкування його пам’яті найбільшим національним святом є тим символом соборної спільности всіх справжніх українців у світі. Ось чому до участі в святкуванні Тараса Шевченка почував свободну і радісну потребу кожен справжній українець, без огляду на свою партійну чи будь-яку іншу поставу або приналежність; без огляду й на те, хто приймав на себе труд влаштування такого святкування.

Таке взаємовідношення між Тарасом Шевченком і його святкуванням, з одного боку, а всіми справжніми членами соборного українського народу, з другого боку, стало традиційною аксіомою, що виключений був будь-який дотичний сумнів. Тому міг „Комар”, ч. 6 (21) помістити явну вістку, що — мовляв — „У Мюнхені досі не відбулися Шевченківські святкування тому, що нашим партіям не вдалося домовитися щодо партійної приналежності Шевченка” як щось дуже дотепне, бо надто неймовірне.

Такого погляду й переконання був я дотепер впродовж майже 60-літнього життя та 40-літньої активної діяльності як свідомий член справжнього

соборного українства. Але постава й поведінка об-
лашманених і засліплених прихильників „блиску-
чого відокремлення”, як плід диверсійного насіння
з претенсіями на виключне й тоталітарне визнаван-
ня всіми тільки всього того, що їх власно-партійна
бандеро-угаверівська монодиктатура проголосить
всюю „генеральною лінією”, від якої не сміє бути
відхилень, якими вони вважали доцільним заблис-
нути в згаданих вгорі таборах для скитальців у
Гамбурзі з нагоди святкування Шевченківських
свят, затінили наведений вгорі дотеп куди гіршою
дійсністю. Бо тільки тому, що національні прапори,
що прикрашували образ Шевченка були жовто-
блакитні, а не синьо-жовті і з цього можна було
заклучити, що відповідальні влаштовники свята
були симпатиками іншого, ніж бандеро-угаверів-
ське угруповання, збойкотували ті „70%” Шевчен-
ківське свято і в одному і в другому таборі. Крім
цього ці українські монодиктатурні тоталітарні „па-
тріоти” використали таку маловажну причину, як
претекст на те, щоб задемонструвати свою відсут-
ність на святі гулянками й любощами з німкйними
3-поза табору.

Де ж тоді суттєва різниця між кличем, здійс-
нюваним московськими і своїми більшевиками в
Україні, який звучить: „Національний формою, але
більшевицький, то є московський, змістом”, з од-
ного боку, а такою поведінкою бандеро-угаверів-
ців, яким не то що національна форма, але навіть
одне лиш чергування барв на національному пра-
порі, є важніше як весь соборно-український
зміст Тараса Шевченка і його святкування?

Подрібніші коментарі до такої національної зло-
чинності зайві. Бо вже й так повинно стати кож-
ному членові соборного українського народу ясно,
що лише явний або закаптурений ворог справж-
нього не тільки формального, але й змістового
українства міг би признати, що така постава й по-
ведінка бандеро-угаверівської Констанці могла б
бути правильною. Настирливо виникає ще тільки
одне питання: Коли ця примховата бандеро-уга-
верівська Констанца є встані блиснути такою по-
ведінкою навіть щодо так корінно-суттєвої справи
всього соборного українства, як його спільний зна-
менник і фокус, Тарас Шевченко та його святку-
вання, так що ж тоді можна від неї сподіватися й
очікувати в усяких інших менше суттєвих і важ-
ливих справах?

В. Косаренко-Косаревич

Владика Кир Іван Бучко в Мюнхені

(УБІ) У суботу, 17. IV. 1948, представники гр.-
кат. духовенства та українських громадських уста-
нов вітали в Мюнхені-Пасінгу, в приміщеннях Гре-
ко-Католицької Апостольської Візитатури, одно-
кого українського гієрарха Греко-Католицької Цер-
кви в Європі, Преосвященного Кир Івана, який
прибув із Ватикану на візитацію до Німеччини.

Від духовенства вітали Владика Апостольський
Візитатор о. Н. Вояковський та мюнхенський декан
о. канонік Мохнацький, від українського громадян-
ства на еміграції — Голова ЦПУЕ В. Мудрий, а від
українських дітей вітали Преосвященого учні мюн-
хенської української народньої школи, одягнені в
гуцульських строях.

Владика, дякуючи за теплу зустріч, виголосив,
довшу промову, в якій підкреслив ті заслуги Апо-
стольського Престолу у справі збереження емігра-
ції, а зокрема гарячі співчуття Св. Отця Пія XII в
трагедії, що її переживає Українська Нація. „Св.
Отець перейнявся нашою долею до тієї міри, що не
може розмовляти про нас без того, щоб йому сльо-
зи не покотилися з очей” — каже Владика. Не-
залежно від нашої релігійної приналежності, Ка-
толицька Церква дає нам свою помічну руку. Вла-
дика приїхав, щоб зібрати відомості про потреби

нашої еміграції, щоб їх у слушний час на відповід-
них місцях предложити для осягнення допомоги.

„Знаю, що тут, у Німеччині, не добре діється
через ті політичні та церковні непорозуміння, а
дехто навіть дозволив собі вмішувати й мою скром-
ну особу до тих політичних сварів і в'язати мене
з тією чи іншою групою. Думаю, що тут буде на
місці підкреслити, що український католицький
гієрарх є батьком для всіх і до всіх відноситься
однаково без огляду на те до якої партії чи орга-
нізації хтось належить” — заявляє Преосвящений
Владика у відповідь на ті поголоски, що тут кру-
жляли ніби він піддержував бандерівське сере-
довище.

Преосвящений Владика передав апостольське
благословення Св. Отця для українців та опісля пе-
ревів особисті розмови з представниками поодинок-
ких установ і організацій. Він відвідає поодинокі
важливі осередки в Німеччині і поверне до Риму.

Новий курс в УСГ Мюнхен

Дня 14. IV. 1948 відбулися VII звичайні Загаль-
ні Збори найбільшої на еміграції Української Сту-
дентської Громади в Мюнхені. У відміну до всіх
відбутих дотепер загальних зборів УСГ в Мюнхені
цї Загальні Збори, що проходили під кермою п. М.
Данилюка, були дуже ділові і спокійні.

Вони зробили підсумки проведеної в поперед-
ній каденції праці, що велася переважно децентра-
лізовано в станових низових товариствах при по-
одиноких школах, в ідеологічних — головно в УСГ
Національного Солідаризму „Січ”, кількачленній со-
ціялістичній Групі Суспільного Гуманізму, а в
останньому часі й Гуртку Дослідження Суспільних
Питань — та в теренових секціях. Крім того ствер-
джено сучасні потреби студентства та намічено на-
прямні діяльності на найближчу каденцію. Збори
дали доказ, що студентство пройшло певний шлях
оздоровлення, звільнившись поволі від деяких не-
гативних комплексів минулого. Своє основне зав-
дання бачить воно в солідній підготові до Грядучих
Днів, щоб, коли Батьківщина покличе, бути якнай-
кориснішим для Української Нації. І це завдання
відсуває всякі дрібні непорозуміння на другий
плян. Студентство йде об'єднаним фронтом крок-
у-крок, а тому факт, що дотеперішня меншість
(об'єднана в ідеологічному УСГ Національного Со-
лідаризму „Січ”) на цих Загальних Зборах переми-
нилась у більшість, не викликала особливого обу-
рення з боку теперішньої меншости. Це доказ на-
шого правдивого зрозуміння демократії. Правда, і
нововибрана на загальних зборах низових станових
студентських товариств більшість делегатів не ви-
користовувала безоглядно своєї абсолютної можли-
вости. Тому вибрано сконсолідовану Управу на чо-
лі з Петром Стерчом (30 голосів, проти кандидата
дотеперішньої більшости п. Степана Процика, який
одержав 15 голосів — делегатів).

Ми вітаємо нововибрану Управу і Студентство,
об'єднане в УСГ Мюнхен, на шляху до оздоровлен-
ня та бажаємо Управі якнайкращих успіхів у її по-
зитивній праці.

Студент

Замість святочних побажань Дружим і Знайомим
складають на пресовий фонд „Нашої Думки”
РМ. 50.—
МИХАЙЛО й ДАРІЯ ДУДРА

Зі Святими Великодня всіх Друзів і Знайомих
вітають
КОСТЬ, ЛЕСЯ й АРКА МЕЛЬНИК

Supplement to Ukrainian Magazine
„Komar“ (The Hedgehog)
Fortnightly
Authorization No. UNDP 222
Publisher: J. Lycholt,
Munich, Rosenheimerstr. 46a
Printer: Munich, N/6379
Circulation: 4.000 copies